

Қазақ тілі сабағында модульдік технологияны

Модульдік оқыту технологиясы – білім мазмұны, білімді игеру қарқыны, өз бетінше жұмыс істей алу мүмкіндігі, оқудың әдістері мен тәсілдері бойынша оқытудың дербестігін қамтамасыз етеді.

Ал «модуль» дегеніміз – іс-әрекеттің мақсатты бағдарламасы белгілеген деңгейіне (жоспарланған алдағы нәтиже) жету үшін сұрыпталған, дидактикалық өңделген білім, білік, дағдының белгілі мазмұнының бірлігі және оның әдістемелік нұсқауы немесе аяқталған оқу ақпараты болып табылатын модульдік бағдарламаның негізгі құралы. Басқаша айтқанда, адамның өзіндік дамуының шамасы. Жалпы «модуль» сөзі «оқытудың мазмұны мен технологиясын» білдіреді. «Модуль мазмұны» өзіндік мағына беретін оқу материалының көлемі ретінде ұсынылады.

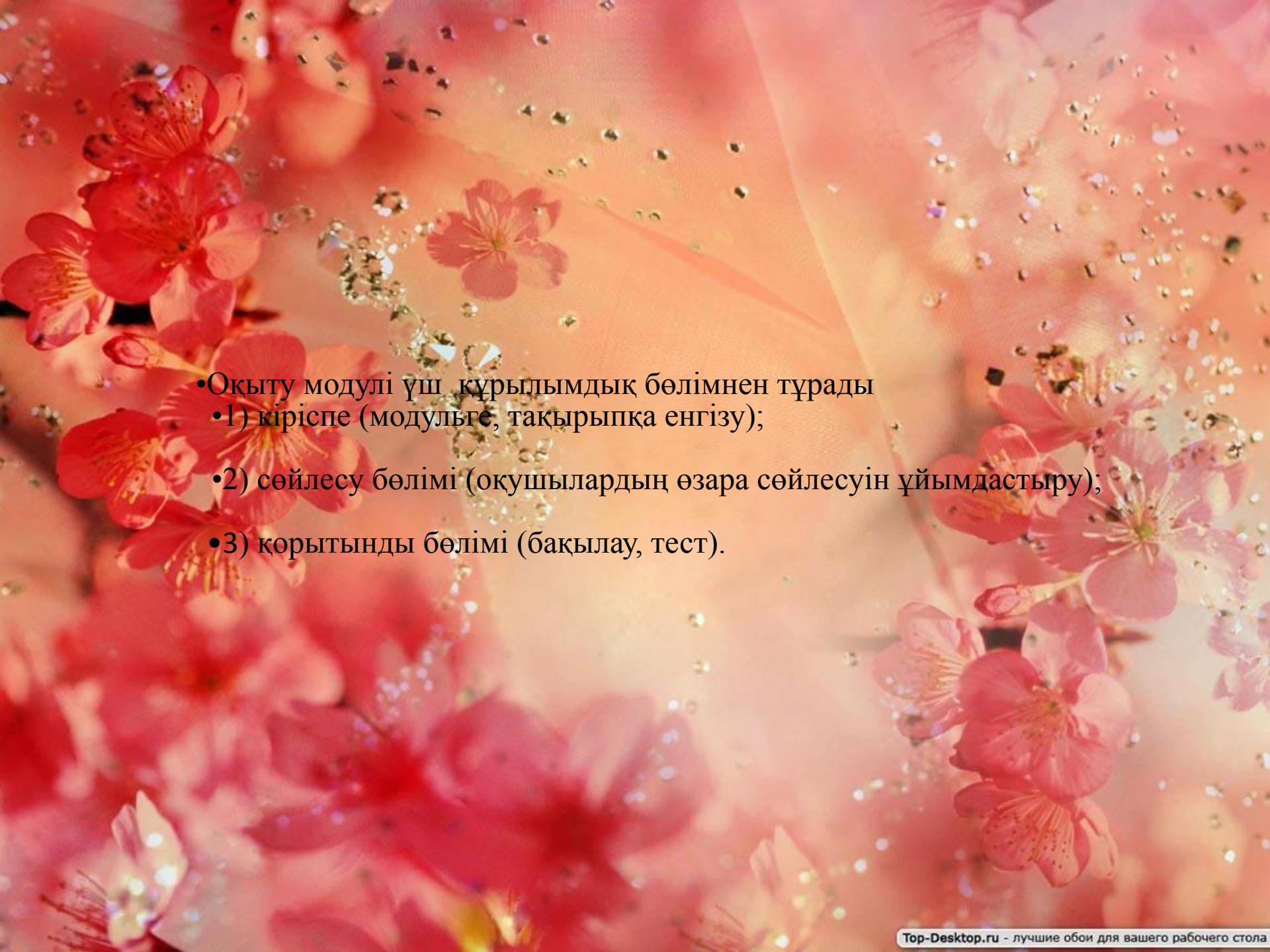
Модульдік оқыту

технологиясының мақсаты:

Оқу үрдісінде
оқушының
шығармашылығын
дамытуға қолайлы
жағдай туғызу,
эстетикалық сезімін,
зейінін тәрбиелеу.

Міндеті:

1. Жеке тұлғаның қажеттіліктерін қанағаттандыру;
2. Таным үрдістерін дамыту;
3. Танымдылық қабілеттерін дамыту
4. Сөздік қорын дамыту;
5. Өзара көмек және бірге бастан өткізу;
6. Оқу себептілігінің өзгеруі.

-
- Оқыту модулі үш құрылымдық бөлімнен тұрады
    - 1) кіріспе (модульге, тақырыпқа енгізу);
    - 2) сөйлесу бөлімі (оқушылардың өзара сөйлесуін ұйымдастыру);
    - 3) қорытынды бөлімі (бақылау, тест).

Кіріспе және қорытынды бөлімге 1-2 сағат мөлшерде уақыт бөлінеді. Кіріспе бөлімде оқушылардың осы модуль бойынша алатын негізгі ұғымға, іс-әрекеттерге айрықша мән беріп, негізі ұғымдардың модуль ішінде алатын орнына көңіл бөлулері керек. Кіріспе бөлім мынандай оқу әрекеттерінен тұрады:

- оқу-проблемалық жағдаятын жасау;
- оқу мақсатын қалыптастыру;
- өзін-өзі бақылау, мүмкіншілігін бағалау арқылы модульдің тақырыптарын меңгеруге дайындау;
- модуль бойынша жұмыстарды жоспарлап, бірге талдау;

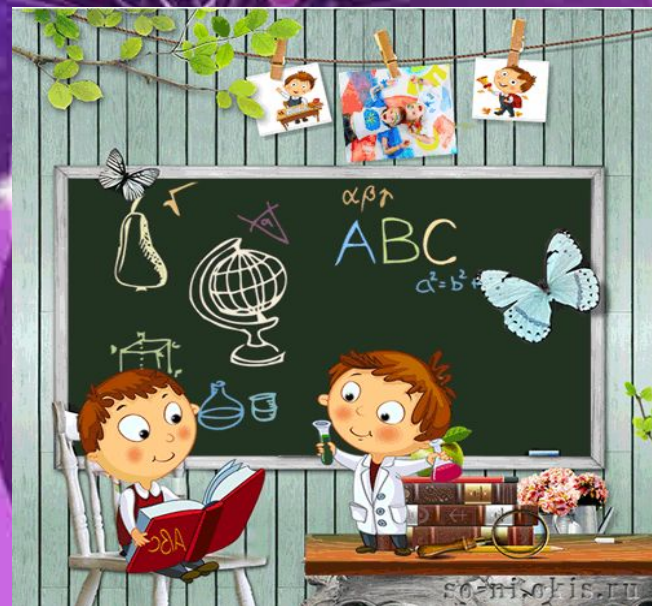
Тілді оқытуда сөздікпен жұмыс оқушының тілін байытуда ерекше орын алады. Бұл жұмыс оқушының сөздік қорын молайтып, тілін, ойлау қабілетін дамытады. Сөйлесу сабағы оқушыларды тек қана қазақ тілінде ауызекі сөйлеуге үйретіп қоймайды, оларды ойлау, талдау, сараптау және қорытындылау қабілеттерін жетілдіреді. Оқушылар қандай да бір деңгейдегі тапсырмаларды өзінің орындау мүмкіндігіне қарай тандауға еркін. Оқу модулінің сөйлесу бөлімінің тағы бір ерекшелігі бар. Оқытудың белсенді және ойын формаларын кеңінен қолдану оқушылардың оқу материалына бірнеше мәрте қайта-қайта оралып, жұмыс істеуіне мүмкіндік береді. Сөйлесу бөлімі оқушылардың өзін-өзі оқытуына және бірін-бірі оқытуына құрылады

Негізгі бөлімде:

Негізгі бөлімде әр оқушы бір-біріне мәтінді оқып береді, танысады, негізгі ұғымдарды ажыратады. Әр деңгейге қойылған сұрақтарға жұппен бірге отырып жауап береді. Сөздік көмегімен оқу мен қатар аудару жұмысын жасайды. Сонымен осы бөлімде оқушылардың мәтінді қаншалықты түсінгені анықталады. Бірінші, екінші сабақтарда оқушылар жаңа білім алады. Негізгі сұхбат бөлімде модульді әр түрлі бөлімдерге бөліп, саралап, жеңілден күрделіде өту жағы қарастырылады. Оқу материалдарын оқушыларға белгілі бір мөлшерде беріп отырамын. Кейбір тақырыптарда материал үлкен көлемде берілсе, кейбір тақырыптарда аз көлемде беріліп, тиімді меңгеру үшін әр түрлі жұмыс түрлері арқылы нәтижеге жетуді қарастырамын.

Сөйлесу жаттығуларын, тілдік материалдарын керек кезінде, айтылатын ойға байланысты оқушы орынды қолдана алуын көздеу керек. Оған: сұраққа дұрыс жауап беру; өзі сұрақ қоя білу; тілдік жаттығуларда меңгерген сөйлем үлгілерін сөйлеуде еркін қолдану; тақырып бойынша мазмұндама, шығарма жазу; сурет арқылы әңгімелеу; оқыған мәтіннің мазмұнын әңгімелету; мақал-мәтелдерді сөйлеуде дұрыс қолдануға жаттықтыру; тақпақ, өлең айтуға, ән салуға үйрету. Кей модульдерде ізденіс, шығармашылық ашатын тапсырмалар ұсыну.

Сөйлесу бөлімі

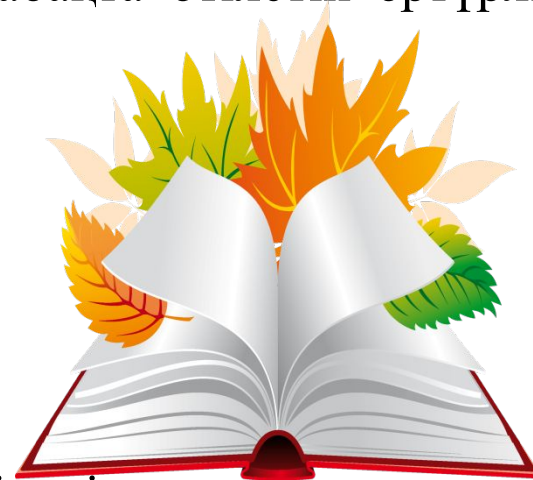

Сабақ өткізу, оқыту барысында өткізілетін ең күрделі жұмыс түрлерінің бірі – сабақта мәтінмен жұмысты ұтымды ұйымдастыру. Мәтінмен жұмыс дегеніміз – сабақта мәтінмен жұмысты ұтымды ұйымдастыру. Мәтінмен жұмыс дегеніміз – сабақта өтілетін әртүрлі жұмыстардың жиынтығынан құралады. Олар:

- 1) Дыбыстармен жұмыс;
- 2) Сөздіктермен жұмыс;
- 3) Сөздік қорларын жетілдіру;
- 4) Тіл дамыту;
- 5) Ережемен жұмыс;
- 6) Ауызша сөйлей білуге дағдыландыру.

Мәтінмен жұмыс істеу мынадай кезеңдерге бөлінеді:

- 1) Мәтінді оқығанға дейінгі жұмыс.
- 2) Мәтінмен жұмыс кезеңі.
- 3) Мәтінді оқығаннан кейінгі кезең.

1) Мәтін алдындағы жаттығулар мен соған сәйкес жұмыс түрлері мынадай бағытта жүргізіледі: тілдік тұлға мен сөйлем үлгілерін мәтінде танып, айыра білу және әртүрлі құрылымдық материалдарды (сөзжасам элементтері, етістіктің жақ, шақ түрлері, т.б.) меңгерту.

2) Келесі мәтінмен жұмыс кезеңі. Бұл кезеңде мәтіннің тілдік материалы мен құрылымы орындалады. Мәтін ішінен қажет мәліметті бөліп алу, айыра білуге машықтандыру жаттығуларын әртүрлі тәсілмен орындау. Мәтінмен жұмыс былайша ұйымдастырылады: оқығанның мазмұнын айту, мәтін бойынша сұраққа жауап беру, жоспар жасату, бірнеше бөлімге бөліп оқыту, негізгі жанама ойды таптыру, қорытынды жасату.

3) Шартты түрде алып отырған үшінші кезеңде мәтінді оқып, түсініп, негізгі ойды қазақ тілінде жеткізе білу.

Мәтінді оқығаннан кейінгі жұмыстар:

- 1) Логикалық сұрақтар;
- 2) Сөздік жұмыстар;
- 3) Фонетикалық жаттығулар;
- 4) Сөйлем құру;
- 5) Мәтінге жоспар құру;
- 6) Аударым;
- 7) Мәтінге ат қою;
- 8) Диалог, ситуация құру;
- 9) Мәтіннің мазмұнын жоспар бойынша айту.

Модульдің 3-ші бөлімі қорытынды бақылау бөлімі. Қорытынды бөлімде оқушы өзінің сөйлесу бөлімінде алған білімін, білігі мен дағдыларын ешкімнің көмегінсіз көрсетуі тиіс. Оқушылардың білім-білік дағдыларын тексеруге арналған бақылаудың бірнеше түрлері ұйымдастырылады. Олар:

2) Диктант, мазмұндама, шығарма;

3) Нәтиже сабақтары (Сайыс, әр түрлі интеллектуалды ойындар).

ҚОРЫТЫНД Ы

Модульдік технология мұғалімнің алдында тұрған көптеген мәселелерді шешуге көмектеседі:

- жалпы білім сапасын жоғарылату;
- сабақтың тиімділігін жоғарылату;
- дарынды оқушылармен жұмыс жүйесін жасау;
- оқушылардың мақсаттарына жету жолындағы жетістіктерін есепке алу жүйесін жасау;
- жеке тұлғаның өзін-өзі реттеуі, өзін-өзі тәрбиелеуі, өзін-өзі дамытуы.

Модульдік технология алға қойған мақсатқа оқушылармен бірлесе отырып проблемаларды шешуге мүмкіндік береді.

Бұл әдіс оқушыны ізденімпаздыққа, өз бетімен білімін жетілдіруге баулып, шығармашылық қабілетін дамытады. Өскелең жас ұрпақты білімді өз бетінше меңгеруге, ойлау, есте сақтау, ауызша және жазбаша дамытуға дағдыландыруда модульдік технологияны оқытудың маңызы зор. Оқушының құзырлығы коммуникативтік оқыту технологиясы арқылы дамиды. Оның ішінде мәтінмен жұмыс арқылы танымдылық қабілеттері, танымдық процестері дамып, сөздік қоры молаяды, оқытуда жағымды әрекет қалыптасады.

Назарларың
ызға рахмет!!!

